

Työllisyydenhoitoa koskeva sopimusliite

Sisällys

1	Sopimuksen tausta ja tarkoitus	2
2	Sopimukseen sovellettava lainsäädäntö	2
3	Toimijoiden vastuut ja roolit työllisyyden yhdyspinnoilla	2
4	Korvaukseton työtoimintayhteistyö	3
5	Ostopalveluna toteutettava työtoimintayhteistyö	4
6	Nuorten työpajatoimintaa koskeva yhteistyö	4
7	Rekisterinpito, asiakirjat ja salassapito	5
8	Sopimuksen muuttaminen ja irtisanominen	5

1 Sopimuksen tausta ja tarkoitus

TE-palvelut siirtyvät kunnille vuoden 2025 alussa. Tätä ennen vuoden 2023 alusta voimaan astuva hyvinvointialueuudistus muuttaa työllisyyden hoidon kenttää, ja esimerkiksi kuntouttava työtoiminta siirtyy hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle. Kuntien ja hyvinvointialueiden on tärkeää luoda toimivat yhteistyörakenteet ja -mallit tähän yhteistyöhön. Vuoden 2023 osalta tilanne on kunnissa moninainen, sillä osa kunnista (118) on mukana työllisyyden kuntakokeiluissa, joissa osa työllisyyspalveluista on siirretty kuntien vastuulle vuonna 2021 alkaneen kokeilun ajaksi. Yhdyspintatyön osalta onkin tärkeää huomioida niin työllisyyskokeilussa mukana olevien kuin myös sen ulkopuolella olevien kuntien tilanteet yhdyspinnoilla.

2 Sopimukseen sovellettava lainsäädäntö

Sopimukseen sovelletaan lakia kuntouttavasta työtoiminnasta (189/2001), sosiaalihuoltolakia (1301/2014), lakia kehitysvammaisten erityishuollosta (519/1977), nuorisolakia (1285/2016), hyvinvointialueesta annettua lakia (611/2021), lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016), työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta annettua lakia (1369/2014) ja asetusta (1377/2014). Rekisterinpitoon sovelletaan tämän sopimuksen kohdassa 5 mainittuja lakeja.

3 Toimijoiden vastuut ja roolit työllisyyden yhdyspinnoilla

Työllisyyden hoidon osalta on tärkeää määritellä kuntien ja eri toimijoiden vastuut ja roolit työllisyyden yhdyspinnoilla.

Kunta:

Kunta vastaa työllisyydenhoidosta alueellaan osana elinvoiman vahvistamisen kokonaisuutta. Työllisyydenhoidolla on yhtymäpintansa kunnissa sen muihin elinkeinopoliittisiin toimiin kuten yritystoiminnan tukemiseen sekä alueen koulutuspolitiikkaan.

Kunta vastaa yhdessä TE-palvelujen kanssa työllisyyspalvelujen kehittämisestä alueellaan. Kuntakokeilukunnissa kuntien vastuu on entistä korostuneempi. Erilaisiin työllisyyspalveluihin panostamalla kuntien tavoitteena on lisätä elinvoimaa ja sen kautta kunnallisverotuloja ja säästöjä työmarkkinatuen kuntaosuudessa sekä saada avustavaa työpanosta tehtäviensä hoidossa. Taloudelliset kannustimet ohjaavat kunta työllistämään työttömiä. Jo palveluihin aktivoinnilla ja osallistumisella on myönteisiä vaikutuksia sekä yksilön että kunnan talouteen. Suurimmat vaikutukset syntyvät, kun palvelut johtavat takaisin työmarkkinoille ja työllistymiseen.

HVA:

Hyvinvointialue järjestää alueen sosiaali- ja terveystyöpalvelut.

Hyvinvointialueella on erityislainsäädännön osoittama järjestämisvastuu kaikkein heikoimmassa asemassa olevien osallisuutta ja työllistymistä tukevien palvelujen osalta.

Hyvinvointialue järjestää osallisuutta ja työllistymistä edistävää toimintaa, sekä päiväaikaista toimintaa kunkin kunnan alueella tunnistetun tarpeen mukaisesti yhteistyössä kunnan ja alueen järjestöjen kanssa. Hyvinvointialueesta annetun lain 9 §:n mukaan hyvinvointialue voi tuottaa järjestämisvastuulle kuuluvat palvelut itse, yhteistoiminnassa muiden hyvinvointialueiden kanssa tai hankkia ne sopimukseen perustuen muilta palvelujen tuottajilta.

Yhteistä työtä työllisyyden hoidossa tehdään jäljempänä kuvatuin tavoin, sekä Työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta (TYP) annetun lain (1369/2014) ja asetuksen (1377/2014) mukaisen sopimuksen puitteissa. TYP-sopimusta täydennetään lakimuutosten myötä. LIITE

Työllisyyden hoidon yhteisen työn kehittämistä ja seuranta varten kunnat nimeävät yhdyshenkilön ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen työikäisten palvelut toimivat yhdyshenkilöistä koostuvan verkoston koollekutsujina puolivuositain.

4 Korvaukseton työtoimintayhteistyö

Tässä sopimuksessa sovitaan työtoimintapalvelujen tuottamisesta kunnan kanssa seuraavaa:

- Kunta **pyrkii tarjoamaan** ~~tarjoaa~~ veloituksetta eri hallintokunnissaan ja toimipisteissään työtoimintana järjestettäviä avustavia tehtäviä. Kunta **pyrkii tarjoamaan** ~~tarjoaa~~ työtoimintaan osallistuvalla työympäristön ja lähityönohjauksen, ja hyvinvointialue puolestaan vastaa osallistujan tarvitsemasta tuesta ja ohjauksesta (yksilövalmennus). Vrt. Te-palvelujen työkokeilu tai koulutusorganisaatioiden työharjoittelu.
- Työtoimintapaikka valitaan vastaamaan parhaiten asiakkaan tarpeita ja hänen toiveitaan ja taipumuksiaan. Paikoista sovitaan asiakaskohtaisesti ottamalla yhtyettä ko. työpisteeseen ja sen lähiesimieheen tai muuhun kunnan osoittamaan henkilöön. Työtoiminnan käynnistämisestä ko. toimipisteessä käydään yhteiset kolmikantakeskustelut (Asiakas-HVA-kunta), jossa tarkennetaan kunkin tehtävät ja vastuut työtoiminnan osalta.
- Työtoimintapaikkojen tarve vaihtelee kunnittain ja ajallisesti. Kunta **pyrkii sitoutumaan** ~~sitoutuu~~ kunkin asiakkaan kohdalla työtoiminnan tuottamiseen vähintään kolmen kuukauden ajanjaksoksi, ellei työtoimintaa keskeytetä jonkin osapuolen vakavien laiminlyöntien vuoksi tai muusta syystä.
- Kunta rohkaisee ja kannustaa hallintokuntiaan ottamaan vastaan työtoimintaan ohjattavia henkilöitä ja toimimaan yhteistyössä HVA:n kanssa henkilön työllistymistä edistävästi. Kunnat voivat myös erityisesti ilmoittaa HVA:lle tähän yhteistyöhön soveltuvista paikoistaan.
- Kunta vastaa työtoimintapäivien ja -poissaolojen ilmoittamisesta nimityille HVA:n yhteyshenkilölle ja vastaa osaltaan työtoiminnan toteuttamisesta ohjeistuksen mukaisesti (Toimintaohje työtoiminnan käynnistämiseksi valmisteilla).
- Hyvinvointialue tukee lähityönohjaajaa ja muuta työyhteisöä mm. palvelun tuottamiseen liittyvissä kysymyksissä ja työtoimintasuhteeseen liittyvissä tilanteissa.

5 Ostopalveluna toteutettava työtoimintayhteistyö

Ostopalveluna hankittava työtoimintayhteistyö pohjautuu julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain 16 §:ään. Kyse on toiminnasta, jossa hyvinvointialue hankkii julkiselta toimijalta yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi työtoimintaa. Työtoiminta pitää sisällään ohjattavalle työympäristön, lähityön ohjauksen ja yksilövalmennuksen (tuki ja ohjaus). Hyvinvointialue toimii tällöin järjestäjänä ja julkinen toimija tuottajana.

Lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016) 16 §:n mukaisesti hankintalakia ei sovelleta hankintayksiköiden väliseen hankintaan, jolla hankintayksiköt toteuttavat yhteistyössä ja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi niiden vastuulla olevat yleisen edun mukaiset julkiset palvelut. Pykälä pitää sisällään nk. horisontaalisen yhteistyön, joka edellyttää sitä, että yhteistyön tulee olla todellista siten, että siihen osallistuvat hankintayksiköt toteuttavat yhteistyön piiriin kuuluvia palveluja myös ilman yhteistyötä. Tämä edellytys toteutuu hyvinvointialueen ja kuntatoimijan välisessä yhteistyösopimuksessa.

Työllisyyden hoidon osalta katsotaan, että kyseessä on yleisen edun mukaiset palvelut, tilanteissa, joissa hyvinvointialue ostaa kuntatoimijoilta työtoimintaan liittyviä palveluita. Tällöin kyseessä on sopimus, johon ei sovelleta kilpailuttamisvelvoitetta.

Ostettava työtoiminta ei korvaa virka- tai työsuhteessa tehtävää työtä. Yhteistyön toimintatapa noudattaa edellä kohdan kaksi toimintatapaa ja laadittua toimintaohjetta työtoiminnan käynnistämiseksi.

Hyvinvointialue (järjestäjä) ja kukin julkinen toimija (tuottaja) sopivat palvelun myyntihinnasta ja tekevät asiassa tarkennetun sopimuksen, joka pitää sisällään määritykset seuraavista asioista:

Sopimusosapuolet, tarkoitus, kohde, sopimuksen kesto, palveluntuottajan yleiset vastuut ja velvoitteet, rekisterinpito, asiakirjat sekä arkistointi, tietoturva, hinnat, maksuehdot sekä viivästyskorke ja vakuutukset,

6 Nuorten työpajatoimintaa koskeva yhteistyö

Kunnan vastuulle kuuluvat nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö. Nuorten työpajatoimintaa voivat järjestää myös useat kunnat yhdessä tai nuorten palveluja tuottava yhteisö nuorisolain 13 §:n mukaisesti. Palvelujen nuoret ovat heikossa työmarkkina-asemassa olevia ja siten erityisesti näiden nuorten kohdalla kunnilla ja HVA:lla on erityinen vastuu yhteensovittaa palvelujaan ja tehdä tiivistä yhteistyötä.

~~Hyvinvointialue voi osoittaa asiakkaita työtoimintaan kunnan järjestämään nuorten työpajatoimintaan korvauksella.~~ Hyvinvointialue voi esittää asiakkaita kunnan järjestämään nuorten työpajatoimintaan.

Kunta saa nuorten työpajatoimintaan valtion erillisavustusta ja palvelu on tarkoitettu kaikille kunnan alle 29-vuotiaille nuorille.

Mikäli kuntien nuorten työpaja tai muu työllistymistä tukeva yksikkö ja Hyvinvointialueen työllistymisyksikkö toimivat samoissa tiloissa ja hyödyntävät samoja tarvikkeita, kalustoa ja laitteita laaditaan erillinen kustannusten vastuunjakotaulukko tämän sopimuksen liitteeksi. Liite

7 Rekisterinpito, asiakirjat ja salassapito

Hyvinvointialue toimii tietosuojalain (1050/2018) mukaisena rekisterinpitäjänä kohdissa 2 - 4, lisäksi nuorten työpaja pitää omaa rekisteriään nuorisolain mukaisesti.

Asiakirjoihin, niiden käsittelyyn, säilytykseen ja luovutukseen sovelletaan lakia viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999), lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (784/2021), lakia sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015), muita henkilötietojen käsittelyä koskevia säännöksiä sekä tilaajan antamia ohjeita.

Julkinen toimija huolehtii siitä, että palveluja annettaessa ja asiakastietojen kirjaamisessa, asiakirjojen käsittelyssä, säilytyksessä, hävittämisessä ja luovuttamisessa sekä toiminnassa muutenkin noudatetaan salassapidosta, vaitiolovelvollisuudesta, tietosuojasta ja tietoturvasta sekä salassa pidettävien tietojen luovuttamisesta annettuja voimassa olevia säännöksiä.

Sopimuksen osapuolet sitoutuvat antamaan toisilleen tiedot sopimuksen tehtäväalueeseen liittyvästä toiminnastaan, sen muutoksista ja kehittämissuunnitelmista.

Kumpikin osapuoli sitoutuu pitämään salassa kaikki tietoonsa tulleet toista osapuolta koskevat liike- ja ammattisalaisuudet. Salassapitovelvollisuus pysyy voimassa myös tämän sopimuksen päättyttyä.

8 Sopimuksen muuttaminen ja irtisanominen

Sopimusta voidaan muuttaa tarvittaessa olosuhteiden muuttuessa tai niissä tilanteissa, joissa se on välttämätöntä lainsäädännöstä johtuvista syistä. Kaikkien tämän sopimuksen hyväksyneiden kuntien on hyväksyttävä sopimusmuutos, ennen sen voimaan astumista.

Sopimuksen irtisanomisaika on yksi kuukausi. Irtisanomisaika alkaa kulua irtisanomiskuukautta seuraavan kuukauden 1. päivästä lukien. Irtisanomisaikana noudatetaan sopimusehtoja, jotka olivat voimassa ennen irtisanomista.

Mikäli sopimuksen osapuoli rikkoo olennaisesti sopimusveloitteitaan, tulee sopimuksen rikkojan korjata virheensä välittömästi tai kohtuullisessa ajassa. Rikkomuksen ollessa toistuva tai mikäli rikkomukseen syyllistynyt sopijapuoli ei ole korjannut rikkomustaan kohtuullisessa ajassa siitä, kun rikkomuksesta huomautettiin, **sopimus voidaan irtisanoa päättymään heti**. ~~sopimuksen rikkoja voidaan irtisanoa yksipuolisesti hyvinvointialueen toimesta.~~

Sopimusta koskevat mahdolliset epäselvyydet on mahdollista saattaa Etelä-Pohjanmaan käräjäoikeuden käsiteltäväksi.